

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ(Α.Σ.Γ.Μ.Ε.)

**Βερανζέρου 22, 6ος όροφος, ΤΚ 104 32,
www.asgme.gr email gt.asgme@gmail.com**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΑΣΓΜΕ

4η Συνεδρίαση, Σάββατο 6/6/2026

Απολογισμός δράσης και εξελίξεις - Προγραμματισμός επόμενου διαστήματος

Οι εξελίξεις του τελευταίου τριμήνου επιβεβαιώνουν ότι η κατάσταση όχι μόνο δεν βελτιώνεται, αλλά αντίθετα βαθαίνει η υποβάθμιση των μορφωτικών δικαιωμάτων των παιδιών μας, η μετακύλιση του κόστους λειτουργίας του σχολείου στις λαϊκές οικογένειες και η ενίσχυση ενός εκπαιδευτικού συστήματος πολλών ταχυτήτων.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από την πρόσφατη έρευνα της ΔΟΕ, αλλά και από μια σειρά παρεμβάσεων εκπαιδευτικών και γονεϊκών φορέων, είναι αποκαλυπτικά και ταυτόχρονα ανησυχητικά.

Η υποχρηματοδότηση ως μόνιμη «κανονικότητα» του δημόσιου σχολείου

Η έρευνα της ΔΟΕ, που πραγματοποιήθηκε το διάστημα Γενάρη – Φλεβάρη 2026 σε 757 σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από όλη τη χώρα, έρχεται να επιβεβαιώσει αυτό που γονείς και εκπαιδευτικοί βιώνουν καθημερινά: ότι το δημόσιο σχολείο λειτουργεί στα όρια της οικονομικής ασφυξίας.

Το εύρημα είναι απολύτως καθαρό. Το **60,77% των σχολείων δηλώνει ότι η χρηματοδότηση δεν επαρκεί καθόλου**, ενώ μόλις ένα εξαιρετικά μικρό ποσοστό, 3,3%, θεωρεί ότι επαρκεί.

Ακόμη πιο αποκαλυπτικό είναι ότι:

- το **76% των σχολείων αναγκάζεται να απευθυνθεί στους Συλλόγους Γονέων** για να καλύψει βασικές λειτουργικές ανάγκες,
- το **60% καταφεύγει σε δωρεές,**
- ενώ το **33,55% των εκπαιδευτικών δηλώνει ότι βάζει χρήματα από την τσέπη του** για να λειτουργήσει το σχολείο.

Η εικόνα αυτή σημαίνει στην πράξη ότι το κράτος αποσύρεται από τη βασική του ευθύνη και η λειτουργία του σχολείου στηρίζεται είτε στην οικονομική επιβάρυνση των γονιών είτε στην “εθελοντική” οικονομική συνεισφορά των εκπαιδευτικών.

Η κατάσταση αυτή πρόκειται να χειροτερεύσει τη νέα σχολική χρονιά με την ολοκληρωτική κατάργηση των σχολικών επιτροπών και στους Δήμους που τις είχαν διατηρήσει.

Η πραγματικότητα που περιγράφεται δεν περιορίζεται μόνο στα λειτουργικά έξοδα. Αγγίζει τη συνολική υποδομή και την καθημερινότητα του σχολείου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία:

- στο **59,36%** των σχολείων έχουν γίνει περικοπές στη συντήρηση των υποδομών,
- στο **51,29%** στα αναλώσιμα γραφείου,
- στο **44,96%** στο χαρτί φωτοτυπικού,
- στο **38,47%** στα υλικά καθαριότητας.

Παράλληλα, πάνω από το **76%** των σχολείων δεν διαθέτει γραμματειακή υποστήριξη, γεγονός που μεταφέρει πρόσθετο διοικητικό βάρος στους εκπαιδευτικούς, αποσπώντας τους από το παιδαγωγικό τους έργο.

Ακόμη πιο ανησυχητικές είναι οι ελλείψεις σε κρίσιμες υποστηρικτικές δομές:

- το **54,43%** των σχολείων δεν διαθέτει σχολικό νοσηλεύτη,
- το **53,5%** δεν έχει σχολικό τροχονόμο,
- ενώ σοβαρά κενά καταγράφονται και στην ειδική αγωγή και την παράλληλη στήριξη.

Σχολική στέγη και ασφάλεια

Εξίσου κρίσιμη πλευρά των εξελίξεων αποτελεί η κατάσταση της σχολικής στέγης. Η εικόνα που περιγράφεται είναι αυτή ενός γηρασμένου και ανεπαρκώς συντηρημένου σχολικού κτιριακού αποθέματος:

- σχολεία ηλικίας 40 έως και 70 ετών,
- κατασκευασμένα με παλαιούς αντισεισμικούς κανονισμούς,
- με σοβαρές ελλείψεις σε συντήρηση και επισκευές για δεκαετίες.

Τα προβλήματα αυτά συγκεκριμενοποιούνται σε:

- φθορές σε ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις,
- αποκολλήσεις σοβάδων,
- πλημμυρικά φαινόμενα σε αίθουσες,
- ελλείψεις σε πυρασφάλεια και πιστοποιήσεις,
- προαύλια με επικίνδυνες κακοτεχνίες,
- ελλιπείς ή ανύπαρκτες έξοδοι διαφυγής σε ορισμένα σχολεία.

Ο προβληματισμός για την κατάσταση της σχολικής στέγης και οι κίνδυνοι για παιδιά και εκπαιδευτικούς αποτυπώθηκαν και στην πρόσφατη ημερίδα της ΕΜΔΥΔΑΣ στην οποία προσκληθήκαμε να απευθύνουμε χαιρετισμό ως ΑΣΓΜΕ.

Κοινή παραδοχή από όλους τους ομιλητές, συμπεριλαμβανομένου του Γενικού Διευθυντή του ΟΑΣΠ, των εκπροσώπων της ΚΕΔΕ και του ΕΤΑΜ (Ελληνικό Τμήμα Αντισεισμικής Μηχανικής που είναι βάσει καταστατικού του ο επίσημος σύμβουλος της πολιτείας σε θέματα αντισεισμικής μηχανικής), και άλλων ομιλητών με αναγνωρισμένη επιστημονική επάρκεια, ήταν ότι **το μεγαλύτερο πρόβλημα των σχολείων είναι η χρόνια υποσυντήρηση.**

Επίσης, αναδείχτηκε ότι εξίσου σημαντικός είναι **ο έλεγχος μη δομικής τρωτότητας** στα σχολεία, που αφορά την κατάσταση σοβάδων, ψευδοροφών, ανεμιστήρων οροφής, φωτιστικών σωμάτων, τζαμαριών κ.ά. εξαιτίας των οποίων καταγράφονται ατυχήματα στα σχολεία, όχι μόνο μετά από ένα σεισμικό γεγονός, αλλά και ως αποτέλεσμα της υποσυντήρησης, ενώ στον έλεγχο αυτό συμπεριλαμβάνεται η επιθεώρηση θέσης - στερέωσης μεγάλων αντικειμένων που μπορεί να φράξουν την έξοδο κινδύνου σε έκτακτες καταστάσεις που μπορεί να χρειαστεί γρήγορη εκκένωση του σχολείου.

Η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί έχει ως αποτέλεσμα τα σχολεία να κλείνουν ακόμη και προληπτικά σε συνθήκες αναμενόμενης έντονης βροχόπτωσης, καύσωνα ή άλλων έντονων καιρικών φαινομένων, γεγονός που αποτυπώνει το επίπεδο του προβλήματος ασφάλειας των σχολικών υποδομών, αλλά και της ασφαλούς πρόσβασης σε αυτές.

Το πρόβλημα αυτό εκφράζει τις εκάστοτε κυβερνητικές προτεραιότητες στη χρηματοδότηση του δημόσιου σχολείου. Δημιουργούνται οι συνθήκες που τα σχολεία λειτουργούν προβληματικά έως και οριακά ως προς την ασφάλεια μαθητών και εκπαιδευτικών. Χαρακτηριστικό είναι και το στοιχείο που αναφέρθηκε στην ημερίδα της ΕΜΔΥΔΑΣ ότι η αναχαίτηση των δύο πυραύλων από τη συστοιχία Patriot στη Σαουδική Αραβία για να προστατευτούν εγκαταστάσεις της Aramco, κόστισε περίπου 14 εκατομμύρια, ποσό που ισοδυναμεί με το κόστος ανέγερσης 10 νέων νηπιαγωγείων ή 3 νέων ειδικών σχολείων σύγχρονων προδιαγραφών!

Στο πλαίσιο αυτό, θέλουμε να φωτίσουμε τις εξής εξελίξεις:

Η πρώτη αφορά την πρόσφατη εξαγγελία του Υπουργείου Παιδείας για την εκπόνηση «εξειδικευμένης επιστημονικής μελέτης σχετικά με τα οικονομικά της Εκπαίδευσης». Όταν η πραγματικότητα των σχολείων είναι ήδη γνωστή – με χρόνια υποχρηματοδότηση, ελλείψεις σε υποδομές, προβλήματα συντήρησης και άνιση κατανομή πόρων – τότε η επίκληση μιας νέας «μελέτης» δεν μοιάζει με αναζήτηση γνώσης, αλλά με προσπάθεια διαχείρισης και αναπαραγωγής μιας ήδη διαμορφωμένης κατάστασης.

Το βασικό ερώτημα παραμένει: χρειάζεται πράγματι νέα επιστημονική τεκμηρίωση για να διαπιστωθεί ότι τα σχολεία λειτουργούν εδώ και δεκαετίες σε καθεστώς υποχρηματοδότησης; Μήπως για να “ανακαλυφθούν” ξανά δήθεν παθογένειες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος ως αφετηρία για μια νέα επίθεση στο δημόσιο σχολείο;

Το ζητούμενο, επομένως, δεν είναι να «μετρηθεί» ξανά η φτώχεια του σχολείου, αλλά να τερματιστεί η λογική που τη δημιουργεί και τη διαιωνίζει.

Η δεύτερη εξέλιξη συνδέεται με την προηγούμενη και επιβεβαιώνει τους προβληματισμούς μας. Πρόκειται για την αλλαγή της παρ.12 άρθρου 5 του νόμου.1894/1990 με την οποία διαγράφεται και η τελευταία τυπική υποχρέωση των Περιφερειών να συνδράμουν τους δήμους στη συντήρηση των σχολείων (και αναλόγως και των παιδικών σταθμών) “εφόσον αυτοί (οι δήμοι) δηλώσουν ότι αδυνατούν”. Πρόκειται για το πιο πρόσφατο επεισόδιο της δεκαετούς πορείας κατακερματισμού της ευθύνης για τη σχολική στέγη. Οι κυβερνήσεις διαχρονικά:

- Κατήργησαν τον μοναδικό δημόσιο φορέα σχολικών κτιρίων, τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων, ο οποίος είχε την κεντρική ευθύνη για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη συντήρηση των σχολικών μονάδων και τον μετέτρεψαν σε ανώνυμη εταιρεία, υποστελεχωμένη, που προωθεί τις Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) στις εκπαιδευτικές υποδομές.

- Παράλληλα, μείωσαν συστηματικά τη χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα. Ενίσχυσαν τη λογική της αποκέντρωσης, μέσα από νομοθετήματα όπως ο «Καλλικράτης», μεταφέροντας σταδιακά το βάρος της συντήρησης των σχολείων στην τοπική αυτοδιοίκηση, δηλαδή στην τοπική φορολογία και στη λογική της χορηγίας.

- Την ίδια στιγμή, θεσμοθέτησαν μεγάλα τμήματα των 27–28 μαθητών, επιβαρύνοντας περαιτέρω τη λειτουργία των σχολείων, ενώ διαμόρφωσαν χρηματοδοτικά εργαλεία που κατευθύνουν πόρους σε «επιλέξιμες δαπάνες» και συχνά εξυπηρετούν

επιχειρηματικά συμφέροντα, όπως έργα ενεργειακής αναβάθμισης ακόμη και σε κτίρια που δεν έχει πιστοποιηθεί ο βαθμός δομικής τρωτότητας.

Η τρίτη αφορά το πολλαπλό βιβλίο. Έφτασε στους εκπαιδευτικούς η εγκύκλιος βάση της οποίας πρέπει να δηλώσουν άρον – άρον, δηλαδή μέσα στις επόμενες 10-15 μέρες, ποιο βιβλίο επιλέγουν, όχι για την νέα σχολική χρονιά, αλλά για αυτή του 2027-28, δηλαδή για την μεθεπόμενη σχολική χρονιά.

Πρόκειται για μια απόφαση “μνημείο” αντιπαιδαγωγικής προσέγγισης την οποία καταγγέλλουν με ανακοινώσεις τους και τα σωματεία των εκπαιδευτικών.

Και υπάρχουν εύλογα ερωτήματα:

- Πότε θα προλάβουν οι εκπαιδευτικοί να διαβάσουν 230 νέα εγχειρίδια;
- Με ποια επιστημονική και παιδαγωγική τεκμηρίωση θα γίνει η επιλογή;
- Πώς είναι δυνατόν να αξιολογηθεί ένα βιβλίο που δεν έχει δοκιμαστεί στην πράξη ούτε μία μέρα;
- Και κυρίως, γιατί όλη αυτή η βιασύνη;

Φαίνεται ότι για το θέμα του πολλαπλού βιβλίου που η κυβέρνηση παρουσιάζει ως μεγάλη μεταρρύθμιση επιμένει και θέλει να επιταχύνει. Όμως πρόκειται για ένα μέτρο που θυμίζει περισσότερο εκπαιδευτικό σούπερ μάρκετ παρά ενιαίο, επιστημονικά τεκμηριωμένο σχολικό πρόγραμμα.

Αν και το ζήτημα με το περιεχόμενο των πολλαπλών βιβλίων είναι βαθύτερο και ως ΑΣΓΜΕ επιδιώκουμε να ανοίξουμε ουσιαστική συζήτηση για το “τι και πώς μαθαίνουν τα παιδιά μας στο σχολείο”, σήμερα αναδεικνύεται ως επιτακτική ανάγκη να αποσυρθεί η υπουργική απόφαση, να δοθεί χρόνος στους εκπαιδευτικούς και να σταματήσει το Υπουργείο Παιδείας να πειραματίζεται “στου κασίδη το κεφάλι”, δηλαδή στα παιδιά μας!

Το βασικό συμπέρασμα είναι το εξής:

Η κυβερνητική πολιτική που προωθεί διαχρονικά την “αυτονομία” του σχολείου, το καθιστά τελικά ακόμα πιο εξαρτημένο από φορείς που είναι ξένοι στο σχολείο. Τελικά η αυτονομία των σχολικών μονάδων λειτουργεί ως μηχανισμός διαχείρισης των προτεραιοτήτων χρηματοδότησης στη δημόσια εκπαίδευση.

Μάλιστα, το τελευταίο διάστημα, με αφορμή και τη συζήτηση για το δημογραφικό πυκνώνουν οι παρεμβάσεις που ανοίγουν τη συζήτηση για “εναλλακτικά μοντέλα οργάνωσης του σχολικού χάρτη” και υποδηλώνουν την κατεύθυνση για νέες συγχωνεύσεις σχολικών μονάδων, για μια πιο αυστηρή εφαρμογή των κατευθύνσεων για τη χωρητικότητα των σχολικών τάξεων, στο ανώτατο όριο.

Προμηνύεται ακόμα μεγαλύτερο τσεκούρι στις προσλήψεις προσωπικού στο δημόσιο σχολείο

Εδώ και μήνες εντοπίζουμε επικίνδυνους και βαθιά αντεκπαιδευτικούς κυβερνητικούς σχεδιασμούς, οι οποίοι πλέον δεν αποτελούν σενάρια αλλά συγκεκριμένες και δρομολογημένες επιλογές.

Με βάση τα σημερινά δεδομένα:

• Προωθείται ένα δραστικό «πάγωμα» στους διορισμούς εκπαιδευτικών. Από τις αρχικά εξαγγελόμενες 10.000 θέσεις, δημοσιεύματα κάνουν λόγο για περίπου 5.000, στο πλαίσιο της εφαρμογής του γνωστού κανόνα 1 προς 1 στις αποχωρήσεις. Πρόκειται για άμεση συνέπεια των δημοσιονομικών περιορισμών της ΕΕ και των μηχανισμών ενισχυμένης εποπτείας, που επιβάλλουν αυστηρό έλεγχο στις προσλήψεις και περιορισμό

των κοινωνικών δαπανών, στο όνομα των πλεονασμάτων και της δημοσιονομικής «πειθαρχίας».

- Παράλληλα, σχεδιάζεται νέα μείωση των προσλήψεων αναπληρωτών μέσω ΕΣΠΑ, ιδιαίτερα στην Παράλληλη Στήριξη. Εξάλλου η τοποθέτηση του ΓΓ του Υπ. Παιδείας για το θέμα αυτό στη συνάντηση που είχαμε είναι αποκαλυπτική. Κονδύλια που μέχρι σήμερα κατευθύνονταν σε κρίσιμες κοινωνικές ανάγκες, φαίνεται να ανακατευθύνονται σε στρατιωτικές και εξοπλιστικές δαπάνες, στο πλαίσιο της γενικότερης στροφής της ΕΕ στην πολεμική οικονομία και των αντίστοιχων ευρωπαϊκών σχεδιασμών (ReArm Europe κ.λπ.). Με άλλα λόγια, πόροι αφαιρούνται από την Εκπαίδευση για να ενισχυθούν οι πολεμικές προτεραιότητες.

- Προχωρούν επίσης αναδιαρθρώσεις στο σχολικό δίκτυο μέσω συγχωνεύσεων και συμπτύξεων τμημάτων, με ταυτόχρονη ενεργοποίηση πρακτικών υποχρεωτικών μετακινήσεων μαθητών, ακόμη και όταν υπάρχουν διαθέσιμες αίθουσες. Πρόκειται για πολιτική που αντιμετωπίζει τη λειτουργία του σχολείου με καθαρά λογιστικά κριτήρια, εις βάρος των μορφωτικών αναγκών των παιδιών.

- Την ίδια στιγμή επανέρχεται η συζήτηση για νέο σύστημα πρόσληψης εκπαιδευτικών μέσω γραπτού διαγωνισμού του ΑΣΕΠ, που εντείνει την ανασφάλεια και την ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων στον κλάδο.

Και όλα αυτά στο τέλος μιας σχολικής χρονιάς όπου τα κενά δεν καλύφθηκαν ποτέ, παρά τις χιλιάδες ώρες υπερωριών και τις συνεχείς μετακινήσεις εκπαιδευτικών από σχολείο σε σχολείο. Χιλιάδες μαθητές στερήθηκαν την αναγκαία υποστήριξη σε Παράλληλη Στήριξη και Ειδική Αγωγή, σημαντικές ώρες μαθημάτων ειδικοτήτων χάθηκαν, ενώ Τμήματα Ένταξης έμειναν ουσιαστικά ανενεργά, αφού δεν τοποθετήθηκαν εκπαιδευτικοί.

Το αποτέλεσμα είναι ένα σχολείο που λειτουργεί διαρκώς “στα όρια”, με ελλείψεις που παγιώνονται και με μια εκπαιδευτική διαδικασία που υποβαθμίζεται συστηματικά, μεταφέροντας το κόστος και την ευθύνη στις πλάτες εκπαιδευτικών, γονιών και μαθητών.

Τα προβλήματα στην εκπαίδευση είναι συνολικά, είναι αποτελέσματα συγκεκριμένων επιλογών που έχουν γίνει πολλά τελευταία χρόνια. Χρειάζονται πάλη και διεκδίκηση. Γι αυτό και λέμε ότι χρειάζονται να τα παλεύουμε με μαζικές διαδικασίες μέσα από το συνολικό πλαίσιο που έχουμε διαμορφώσει ως ΑΣΓΜΕ μέσα από τις διαδικασίες και τα συνέδριά μας. Είναι τουλάχιστον αποπροσανατολιστική η συζήτηση που άνοιξε το τελευταίο διάστημα από τα ΜΜΕ, αλλά και από πολιτικές δυνάμεις που περιορίζουν το πρόβλημα του σχολείου μόνο στις πανελλαδικές εξετάσεις. Στρέφουμε λοιπόν την προσοχή μας στο τί σχολείο έχουμε και τι σχολείο θέλουμε και έχουν ανάγκη τα παιδιά μας, και όχι στενά και αποκλειστικά στις εξετάσεις.

Έχε το νου σου στο παιδί!

Άλλωστε αυτό αναδείχθηκε και από την πρόσφατη τραγωδία στην Ηλιούπολη, με τις δύο 17χρονης μαθήτριες να πέφτουν στο κενό, που συγκλόνισε ολόκληρη την κοινωνία. Δεν είναι όμως ένα μεμονωμένο περιστατικό. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας η αυτοκτονία αποτελεί παγκοσμίως τη 2η αιτία θανάτου στα κορίτσια και την 4η στα αγόρια ηλικίας 15-19 ετών. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα, ερχόμαστε αντιμέτωποι με επαναλαμβανόμενες ειδήσεις αυτοκαταστροφής εφήβων και νέων ανθρώπων. Κάθε φορά αναζητούμε ένα σημείωμα, μια διάγνωση, μια οικογενειακή δυσκολία, ένα περιστατικό εκφοβισμού. Όμως αν σταματήσουμε μόνο εκεί, κινδυνεύουμε να χάσουμε τη μεγαλύτερη εικόνα - ή και να τη συγκαλύψουμε.

Η εφηβική αυτοκτονικότητα δεν μπορεί να ερμηνευτεί μόνο ως ατομικό ή οικογενειακό πρόβλημα ή ως πρόβλημα του σχολείου. Οι ψυχικές δυσκολίες των παιδιών

αναπτύσσονται πάντα μέσα σε ένα κοινωνικό πλαίσιο. Και σήμερα πολλοί έφηβοι μεγαλώνουν μέσα σε μια πραγματικότητα γεμάτη ανασφάλεια, πίεση, μοναξιά και αβεβαιότητα για το μέλλον.

Η εφηβεία από μόνη της είναι περίοδος έντονων μεταβάσεων. Όταν όμως συνδυάζεται με χρόνια κοινωνική πίεση, οικονομική εξάντληση των γονέων, σχολικό άγχος, κοινωνική απομόνωση και μια καθημερινότητα συνεχούς σύγκρισης μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα, τότε το ψυχολογικό φορτίο γίνεται αβάσταχτο.

Τα παιδιά συνηθίζουν από νωρίς στην ιδέα ότι ο κόσμος είναι μια ζούγκλα όπου «το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό» και ότι η ευαισθησία ή η φαντασία δεν έχουν θέση. Βλέπουν εκπαιδευτικούς εξαντλημένους να μετακινούνται από σχολείο σε σχολείο, αντιλαμβάνονται ότι η δική τους μελλοντική εργασία θα είναι συχνά επισφαλής και χαμηλά αμειβόμενη, ειδικά αν προέρχονται από λαϊκές οικογένειες.

Γύρω τους συναντούν αντιφάσεις: την προβολή του εύκολου πλουτισμού, την κοινωνική ανισότητα, εικόνες πολέμων και βίας που φτάνουν καθημερινά μέσα από τις οθόνες. Σε αυτό το περιβάλλον, η ερώτηση δεν είναι μόνο «τι συμβαίνει σε ένα παιδί», αλλά «τι κοινωνία το περιβάλλει». Κι ένα επιπλέον στοιχείο που δείχνει ότι αυτά τα ζητήματα αφορούν το σύνολο της κοινωνίας και δεν σχετίζονται στενά μόνο με το σχολείο, την οικογένεια κλπ είναι αυτά που καταγράφονται για την εργασία ανηλίκων. Με βάση τα επίσημα στοιχεία το 2013 είχαν εκδοθεί 1.050 βιβλιάρια για ανήλικη εργασία, ενώ το 2025 έφτασαν τα 25.196!

Τα δεδομένα για την Ψυχική Υγεία στην Ελλάδα δείχνουν σοβαρές ελλείψεις σε πρόληψη και υποστήριξη. Οι δημόσιες δομές παιδοψυχικής υγείας είναι υποστελεχωμένες, με μεγάλες ανισότητες μεταξύ κέντρου και περιφέρειας. Η πρόσβαση σε βοήθεια συχνά καθυστερεί μήνες, ενώ πολλές οικογένειες οδηγούνται αναγκαστικά στον ιδιωτικό τομέα.

Ακόμη και βασικές υπηρεσίες πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης δεν είναι ενταγμένες συστηματικά στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας ή στο σχολείο. Το αποτέλεσμα είναι ότι η αναγνώριση του προβλήματος γίνεται καθυστερημένα, όταν η κατάσταση έχει ήδη οξυνθεί.

Με απλά λόγια: πολλά παιδιά δεν φτάνουν ποτέ έγκαιρα στην υποστήριξη που χρειάζονται.

Δεν αρκούν λοιπόν οι γενικές διακηρύξεις περί ευαισθητοποίησης, την ώρα που οι δομές υποστήριξης παραμένουν ανεπαρκείς.

Να το πούμε απλά:

Πώς μιλάμε για στήριξη εφήβων όταν σε πολλά σχολεία δεν υπάρχει μόνιμος ψυχολόγος ή κοινωνικός λειτουργός;

Πώς γίνεται να ζητάμε πρόληψη όταν η πρόσβαση σε παιδοψυχιατρική φροντίδα καθυστερεί μήνες;

Πώς μπορεί να στηριχθεί ένα παιδί όταν οι γονείς του βρίσκονται σε διαρκή εργασιακή και οικονομική πίεση;

Πώς μπορεί το σχολείο να λειτουργήσει ως χώρος ασφάλειας όταν κυριαρχεί η εξεταστική πίεση και ο ανταγωνισμός;

Και τελικά, πόσα περιστατικά χρειάζονται ακόμη για να αντιμετωπίσουμε την ψυχική υγεία των νέων ως συλλογική κοινωνική ευθύνη και όχι ως ιδιωτική υπόθεση;

Στο κάδρο όλων αυτών έρχεται να προστεθεί άλλη μία παράμετρος, αυτή του κινδύνου να κλείσουν τα 75 κέντρα πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας που εδώ και πάνω από δύο δεκαετίες κάνουν σειρά σταθερών παρεμβάσεων στα σχολεία σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων και τους εκπαιδευτικούς, αλλά και στην τοπική κοινότητα, εκπονούν προγράμματα σχολών γονέων

στα σχολεία και αποτελούν έναν από τους ελάχιστους δημόσιους και δωρεάν φορείς που μπορεί κάποιος να απευθυνθεί καθώς παρέχουν και ατομική συμβουλευτική. Σε πολλά από αυτά μάλιστα οι κατά τόπους Ενώσεις Γονέων είναι μέλη των Διοικητικών τους Συμβουλίων.

Στην πρόσφατη συνάντηση με το σωματείο τους στην οποία μας ενημέρωσαν για τα ζητήματα που έχουν προκύψει σε σχέση με το μέλλον των 75 Κέντρων Πρόληψης μετά τις αλλαγές που επήλθαν με τον νόμο για τον ΕΟΠΑΕ, ζήτησαν τη στήριξη της ΑΣΓΜΕ στην κατεύθυνση ανάδειξης της αναγκαιότητας συνέχισης της λειτουργίας τους, με αύξηση της χρηματοδότησης και πρόσληψη μόνιμου επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού στο ύψος των αναγκών, καθώς και ίδρυση νέων Κέντρων Πρόληψης καθώς υπάρχουν ολόκληροι νομοί και μεγάλοι Δήμοι που δεν υπάρχει Κέντρο Πρόληψης, τη στιγμή που οι ανάγκες είναι μεγάλες και διαπιστωμένες και η διερεύνηση δυνατότητας κοινών πρωτοβουλιών σε αυτή την κατεύθυνση.

Μπορούμε σήμερα να συζητήσουμε και δικές μας πρωτοβουλίες στην κατεύθυνση αυτή, ενημέρωσης και ενεργοποίησης των Ομοσπονδιών μας, καθώς και Ενώσεων και συλλόγων γονέων για πρωτοβουλίες στήριξής τους ανά περιοχή. Τέλος προτείνουμε να ανταποκριθούμε στην πρόσκλησή τους για συμμετοχή μας στην ημερίδα που διοργανώνουν μαζί με το Σύλλογο Εργαζομένων ΕΟΠΑΕ στο Πάντειο Πανεπιστήμιο στις 20 Ιουνίου.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρέμβαση της ΑΣΓΜΕ με αφορμή το τραγικό γεγονός της Ηλιούπολης αποκτά γενικότερη σημασία. *Θέτουμε ένα πλέγμα διεκδικήσεων που αφορά την ψυχική υγεία των παιδιών μας.*

Απαιτείται ένα δημόσιο και καθολικό δίκτυο παιδικής και εφηβικής ψυχικής υγείας με επαρκή στελέχωση, μόνιμους σχολικούς ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς σε κάθε σχολική μονάδα, καθώς και ουσιαστική σύνδεση σχολείου–υγείας–οικογένειας.

Απαιτείται επίσης πρόληψη, όχι ως πρόγραμμα περιορισμένης διάρκειας, αλλά ως σταθερή λειτουργία μέσα στο σχολείο και στην κοινότητα. Και κυρίως, χρειάζεται ένα σχολείο που δεν θα αναπαράγει μόνο τον ανταγωνισμό και την πίεση, αλλά θα μπορεί να λειτουργεί και ως χώρος σχέσης, στήριξης και συλλογικής ζωής.

Το υπόμνημα που καταθέσαμε προς το Υπουργείο Παιδείας στην τελευταία κινητοποίηση συγκεντρώνοντας αιτήματα που έχουμε σε σχέση με την ψυχική υγεία των παιδιών μας και το σχολείο είναι μία υποδομή που μπορούμε να βασιστούμε.

Με γνώμονα τα παραπάνω στη συνάντηση που είχε η αντιπροσωπεία μας με τον ΓΓ του Υπ. Παιδείας Γ. Παπαδομαρκάκη καταθέσαμε υπόμνημα με το οποίο ζητάμε άμεσα:

1. Μαζικές προσλήψεις μόνιμων ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών και ειδικού επιστημονικού προσωπικού σε κάθε σχολική μονάδα σε όλες τις βαθμίδες.
2. Στελέχωση και πλήρη χρηματοδότηση των ΚΕΔΑΣΥ και όλων των δημόσιων δομών ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων.
3. Δημιουργία ολοκληρωμένων δημόσιων και δωρεάν υπηρεσιών πρόληψης, συμβουλευτικής και ψυχολογικής στήριξης για μαθητές και οικογένειες.
4. Μείωση της εξεταστικής πίεσης. Να μπορούν τα παιδιά να κατοχυρώνουν τους βαθμούς που έχουν πετύχει σε όσα μαθήματα επιθυμούν.
5. Ούτε σκέψη για το “εθνικό απολυτήριο”. Κατάργηση της Τράπεζας Θεμάτων και της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής.
6. Αντιμετώπιση των κοινωνικών ανισοτήτων στο σχολείο, με ενίσχυση της ζωντανής πρόσθετης διδακτικής στήριξης. Να ενταχθεί η διδασκαλία των Ειδικών Μαθημάτων για τις πανελλαδικές εξετάσεις στο Λύκειο.

7. Να γίνει μείωση του αριθμού μαθητών ανά τμήμα, σύγχρονες υποδομές, εργαστήρια, βιβλιοθήκες. Δηλαδή: Μείωση των μαθητών ανά τάξη. 20 μαθητές στα μαθήματα γενικής παιδείας και 15 στην κατεύθυνση.
8. Να ενταχθούν τα καλλιτεχνικά μαθήματα στο Λύκειο.
9. Δημιουργία σχολικού περιβάλλοντος που να ενισχύει τη συλλογικότητα, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό και τη δημιουργική έκφραση των μαθητών.
10. Μέτρα ουσιαστικής στήριξης των οικογενειών απέναντι στην ακρίβεια, την ανεργία και την κοινωνική ανασφάλεια. Σχολικά γεύματα για όλους τους μαθητές όλων των βαθμίδων.
11. Επιστημονικά οργανωμένα προγράμματα πρόληψης για τις εξαρτήσεις, τον αυτοτραυματισμό, τη βία, την αυτοκτονικότητα, με μόνιμη παρουσία ειδικών επιστημόνων μέσα στη σχολική ζωή.

Όπως αναφέρθηκε και στο Δελτίο Τύπου που εκδώσαμε μετά την κινητοποίηση και τη συνάντηση που είχαμε με τον ΓΓ του Υπουργείου (και όχι με την ίδια την Υπουργό όπως ζητήσαμε εκ νέου με καινούργιο αίτημα και με το χαρακτήρα του επείγοντος λόγω του τραγικού γεγονότος με τις δύο μαθήτριες στην Ηλιούπολη) καμία δέσμευση δεν δόθηκε σχετικά με τα αιτήματα που διατυπώσαμε τόσο στη συζήτηση όσο και με το Υπόμνημα, παρά μόνο την προφορική δέσμευση του ΓΓ ότι θα μεταφέρει στην Υπουργό το αίτημα της ΑΣΓΜΕ για συνάντηση μαζί της.

Η πορεία της συζήτησης για το Εθνικό απολυτήριο.

Οι εξελίξεις σε σχέση με την πορεία της συζήτησης για το Εθνικό Απολυτήριο, τις έως τώρα δηλώσεις της Υπουργού, του προέδρου της Επιτροπής, κ.α. επιβεβαιώνουν ότι ορθά ως ΑΣΓΜΕ αποφασίσαμε να μην δώσουμε κανένα άλλοθι στην προώθηση αυτού του εγκληματικού σχεδίου για το Λύκειο. Άλλωστε, μόλις λίγες μέρες μετά την έναρξη λειτουργίας της επιτροπής που έφτιαξε το Υπουργείο Παιδείας, η ΟΛΜΕ αποχώρησε.

Το πιο σημαντικό είναι ότι, μετά τις πρώτες εξαγγελίες για το Εθνικό Απολυτήριο, τις οποίες αναλύσαμε στην εκτεταμένη ανακοίνωση της ΑΣΓΜΕ, έχουμε μια σειρά δηλώσεις που επιβεβαιώνουν την επίθεση στα δικαιώματα και στη ζωή των παιδιών μας, των οικογενειών μας, των εκπαιδευτικών.

Στις ήδη αυξανόμενες πιεστικές συνθήκες των πανελλαδικών εξετάσεων οι οποίες παραμένουν, όπως δηλώνει καθαρά η κ.Ζαχαράκη, προστίθενται τα παρακάτω:

Δηλώσεις Σφακιανάκη και Ζαχαράκη για το περιβόητο ψηφιακό αρχείο μαθητή. Η πρόσβαση στην Ανώτατη Εκπαίδευση δεν θα κρίνεται πλέον σε μια τελική εξέταση, ούτε καν στο Λύκειο, αλλά θα διαμορφώνεται αθροιστικά μέσα από τη συνεχή καταγραφή επιδόσεων, δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών, από το Δημοτικό. Γίνεται κατανοητό, ότι το λεγόμενο ψηφιακό αρχείο μαθητή (portfolio) δεν είναι κυρίως εργαλείο παιδαγωγικής ανατροφοδότησης, αλλά μηχανισμός συνολικής παρακολούθησης και ταξινόμησης των παιδιών από το νηπιαγωγείο έως το Λύκειο.

Επιβεβαιώνεται ότι με τις προωθούμενες αλλαγές, το σχολείο απομακρύνεται ακόμα περισσότερο από το να παρέχει γενική μόρφωση και μετατρέπεται σε διαρκές φίλτρο επιλογής. Κάθε τάξη γίνεται ένας σταθμός αξιολόγησης που «μετρά» το παιδί χωρίς δυνατότητα διαγραφής του παρελθόντος του.

Μάλιστα, όσο πιο πολύ κατεβαίνει ηλικιακά η διαδικασία επιλογής, τόσο πιο έντονα παράγονται και αναπαράγονται οι κοινωνικές ανισότητες.

Οι μαθητές από ευνοημένα κοινωνικά στρώματα, με δυνατότητα πρόσβασης σε φροντιστηριακή υποστήριξη και σε εξωσχολικές δραστηριότητες που μπορούν να πιστοποιούνται, συγκροτούν σταδιακά ένα «θετικό προφίλ», οδηγώντας σε διεύρυνση των ανισοτήτων. Αντίθετα, τα παιδιά των λαϊκών οικογενειών κουβαλούν αντικειμενικές κοινωνικές δυσκολίες που μετατρέπονται σε εκπαιδευτικό μειονέκτημα.

Η ανισότητα δεν εμφανίζεται στο τέλος της διαδρομής. Εγγράφεται από την αρχή και αποκρυσταλλώνεται θεσμικά. Αυτό μάλιστα είναι το νόημα της συζήτησης για την περίφημη διαφοροποίηση της σχολικής μονάδας, της πολυτυπίας, όπου εδώ εντάσσονται και τα διάφορα πρότυπα, πειραματικά, Ωνάσεια, πολλαπλό βιβλίο, τα IB, κ.α.

Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι ότι η αξιολόγηση δεν περιορίζεται στη γνώση, αλλά επεκτείνεται σε «δεξιότητες», «συμπεριφορές» και «στάσεις ζωής». Έτσι, η σχολική πορεία μετατρέπεται σε συνολικό προφίλ προσωπικότητας, ένα βιογραφικό που χτίζεται από την παιδική ηλικία και συνοδεύει τον μαθητή ως μόνιμο αποτύπωμα.

Πώς προχωράμε λοιπόν από εδώ και εμπρός.

Έχει μεγάλη σημασία στο τέλος της φετινής σχολικής χρονιάς και προετοιμάζοντας την έναρξη της επόμενης κατά την οποία μπορούμε να έχουμε μαζικές διαδικασίες στους συλλόγους γονέων, καθώς είναι εκλογική χρονιά για νέα Διοικητικά Συμβούλια, να ανοίξει πλατιά η συζήτηση με τους γονείς για τα προβλήματα της εκπαίδευσης, να δυναμώσει η προσπάθεια απόκρουσης της αντιεκπαιδευτικής πολιτικής στο σύνολό της, να πολλαπλασιαστούν οι εστίες αντίστασης και αγώνα για όσα σχεδιάζονται στην εκπαίδευση. Η αναμονή, η αυταπάτη ότι κάποιος άλλος, από τα πάνω, θα μας λύσει τα προβλήματα οδηγεί στην απάθεια, στην αδιαφορία, στην αποχή. Η απογοήτευση ότι τίποτα δεν πετυχαίνουμε με τους αγώνες μας -αν και ό,τι έχουμε πετύχει και ό,τι έχουμε καθυστερήσει, μόνο έτσι τα πετύχαμε- καλλιεργεί την ηττοπάθεια, την αποστασιοποίηση και την αναζήτηση ατομικής λύσης.

Συνεχίζουμε να οργανώνουμε τη συζήτηση, την ενημέρωση σε όλη την Ελλάδα για το Εθνικό Απολυτήριο, αφού σύμφωνα με την Υπουργό Παιδείας το πόρισμα της επιτροπής θα δοθεί το Νοέμβρη, μαζί με την εισήγηση της επιτροπής για την σχολική χρονιά έναρξης της εφαρμογής του Εθν. Απολυτηρίου, ενώ μέχρι τότε συνεχίζουν συνεχώς να διαρρέουν σενάρια και τοποθετήσεις. Η πείρα είναι θετική. Χρειάζεται να μπει συγκεκριμένο πρόγραμμα εκδηλώσεων με ευθύνη των Ομοσπονδιών και των Ενώσεων και με κατεύθυνση να υλοποιούνται εκδηλώσεις στο επίπεδο των σχολείων ή σε ομάδες σχολείων.

Βρισκόμαστε σε ετοιμότητα για όλα τα προβλήματα πριν ακόμα από την έναρξη της σχολικής χρονιάς (προσλήψεις, συγχωνεύσεις κ.λ.π), γιατί προβλέπεται μία χρονιά που θα είναι ακόμα πιο δύσκολη.

Να προχωρήσουμε στις σχετικές ενέργειες για να υλοποιήσουμε τις αποφάσεις μας για διεκδίκηση πάσο δωρεάν μετακίνησης των μαθητών κατά τη διάρκεια τις σχολικής χρονιάς για όλες τις ώρες καθημερινά για τις μετακινήσεις σε αθλητικές, πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες, για την τοποθέτηση σχολικών τροχονόμων και σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με προτεραιότητα στα διαδημοτικά και στα σχολεία που βρίσκονται σε κεντρικούς δρόμους.

Το διάστημα που μεσολαβεί:

Χρειάζεται να ετοιμάσουμε, να διορθώσουμε και να συμπληρώσουμε το αλφαβητάρι για να είναι το βασικό μας εργαλείο μπροστά στις εκλογικές διαδικασίες των συλλόγων που θα έχουμε με την έναρξη της χρονιάς.

Να προχωρήσουμε με βάση και την πείρα της Ομοσπονδίας της Αττικής σε μία μεγάλη πανελλαδική πρωτοβουλία για την αξιοποίηση του λογοτεχνικού βιβλίου από τις

Ομοσπονδίες, τις Ενώσεις και τους συλλόγους γονέων. Παίρνοντας υπόψη και την εκτίμηση που θα κάνει η Ομοσπονδία της Αττικής θα δούμε σε επόμενη συνεδρίαση μετά το καλοκαίρι πιο ειδική εισήγηση.

Να προετοιμάσουμε εκδήλωση για την ψυχική υγεία στα σχολεία σε συνεργασία με επιστημονικούς φορείς, όπως τα Κέντρα Πρόληψης και τα συνδικαλιστικά όργανα των νοσοκομειακών γιατρών που να πραγματοποιηθεί τους πρώτους μήνες μετά την έναρξη των σχολείων.

Η Πρόεδρος

Βαγγελιώ Πλατανιά

Ο Γ. Γραμματέας

Αντώνης Μπενέτος